

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på direktivet om minskade koldioxidutsläpp för tunga lastbilar

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvarata norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Europaforum Norra Sverige (EFNS) välkomnar direktivet om minskade koldioxidutsläpp en översyn av utsläppsnormerna för tunga lastbilar och anser att det är positivt med en långsiktig inriktning för minskade utsläpp och skärpta mål.

EFNS vill härmed föra fram sina perspektiv vad gäller direktivet om minskade koldioxidutsläpp för tunga lastbilar

EFNS ståndpunkter i korthet:

- Positivt med långsiktig inriktning för minskade utsläpp och skärpta mål
- EFNS vill se teknikneutrala och målbaserade regelsystem
- Bedömning av hållbarhet måste ta hänsyn till regionala skillnader
- Användningen av biomassa från rest- och sidoströmmar inom skogsindustrin, är ett sätt att skapa förutsättningar för hållbar produktion av biodrivmedel – vilket är en viktig nyckel i övergången till ett hållbart energisystem
- Säkerhet och självförsörjning

Långsiktig inriktning för minskade utsläpp och skärpta mål

EFNS välkomnar direktivet om minskade koldioxidutsläpp för tunga lastbilar och anser att det är positivt med en långsiktig inriktning för minskade utsläpp och skärpta mål.

Eftersom vägtransporterna står för en femtedel av de totala utsläppen av växthusgaser inom EU är det nödvändigt att snabba på omställningen i närtid av dessa transporter. 99 % av EU:s tunga fordon drivs med förbränningsmotorer, där importerade fossila bränslen utgör en stor del av fordonens energislag. I Sverige är ambitionen för transportsektorn att utsläppen ska minska med 70 % till 2030 (jämfört med 2010), något som ska uppfyllas genom en kombination av styrmedel och incitament för både fordon och bränslen – men också genom en omställning till ett mer transporteffektivt samhälle. EFNS anser att det är positivt med en långsiktig inriktning för minskade utsläpp och skärpta mål för lastbilar och bussar eftersom de står för mer än 25 % av vägtransporternas totala utsläpp i EU.

Teknikneutrala och målbaserade regelsystem

Endast el- och värtgasfordon är ingen garanti för fossilfrihet. I stället för att kräva nollutsläpp vid avgasröret måste hela fordonets och bränslets livscykel värderas när klimatprestandan bedöms så att även de energiintensiva produktionsstegen så som produktionen av battericeller inkluderas i värderingen och främjar produktion med grön el. För en total elektrifiering krävs både ny produktion av grön el och en kraftig utbyggnad av elnätet, vilket tar lång tid. För en snabb omställning av transportsektorn krävs alla typer av grön energi, inte bara elektrifiering.

Norra Sveriges kommuner och regioner strävar efter att uppfylla det svenska målet om att minska utsläppen från transportsektorn med minst 70 procent till 2030. Det finns påbörjade investeringar för att klara detta, bland annat genom att satsa på biodrivmedel som utvinns från restprodukter från skogsindustrin, från matavfallsinsamling och annat organiskt avfall, etc. Det är därför viktigt att inriktningen mot minskade utsläpp från transportsektorn inte riktas mot en särskild teknik som elektrifiering utan stödjer hållbart producerad energi och att begränsningar i användning av biodrivmedel undviks.

Det finns ett utrymme för en ökad svensk produktion och användning av biodrivmedel baserat på restprodukter från skogsindustrin, varpå biodrivmedel och elektrobränslen även i framtiden bör utgöra en del av lösningen för fossilfrihet i transportsystemet. För att nå de nationella målen krävs ytterligare investeringar i produktion av biobränslen och industrin efterfrågar långsiktiga och trygga förutsättningar för att dessa investeringar ska kunna komma till stånd.

EFNS anser att EU-kommissionen bör ställa krav på minskad klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv – inte styra mot specifika tekniker.

Bedömningen av hållbarhet måste ta hänsyn till regionala skillnader.

Europas länder och regioner ser mycket olika ut. Norra Sverige har särskilda utmaningar i om. långa avstånd, gles befolkade län (under 12 invånare/km²) och ett delvist arktiskt klimat. Några av utmaningarna är att transportsträckorna blir längre och det är långt mellan platser för laddning och tankning. Det är därför viktigt att Norra Sverige har en välfungerade laddinfrastruktur samt tillgång till olika biodrivmedel, eftersom alla lösningar behövs om vi ska klara våra klimatmål. Det finns inte ett enda alternativ som framträder särskilt "hållbart" ur ett helhetsperspektiv. Absoluta krav på elektrifiering är inte lösningen utan i stället bör vi satsa på rätt drivmedel för rätt ändamål, där olika drivmedel kan komplettera varandra för att möjliggöra en omställning.

Norra Sverige är ett av Europas skogrikaste områden och med stora vattendrag. Användningen av biomassa från rest- och sidoströmmar inom skogsindustrin, är ett sätt att skapa förutsättningar för hållbar produktion av biodrivmedel – vilket är en viktig nyckel i övergången till ett hållbart energisystem.

Vad som är ett hållbart nyttjande av förnybara resurser på en plats kan vara ohållbart på en annan beroende på skilda förutsättningar. EFNS understryker att en bedömning av hållbarhet måste ta hänsyn till regionala skillnader.

Kommuner och regioners roll för omställningen av transportsektorn och behov av stöd i lagstiftning och styrmedel behöver tillvaratas. Det är viktigt att det finns en förståelse för vad som är realiserbart på lokal och regional nivå. Kommunerna och regionerna behöver en långsiktig och tydlig inriktning som samtidigt inte styr på detaljnivå.

Säkerhet och självförsörjning

Med flytande bränsle, som biobränsle, finns möjligheter för lagring. Det är däremot inte möjligt att lagra el på samma sätt vilket skapar problem om elsystemet skulle slås ut en dag.

Biogasproduktionen i Sverige baseras till stor del på restavfall. Processen bidrar dessutom till biprodukter i form av en näringsrik rötrest som kan användas som biogödsel och växtbaserat protein för djurfoder. Allt detta ökar den lokala självförsörjningsgraden i tider av oro och bidrar till regional utveckling, inte minst i våra glesbefolkade län.

Antaget vid Europaforum Norra Sverige den 21 april 2023

Jonny Lundin (C)
Region Västernorrland

Åsa Ågren Wikström (M)
Region Västerbotten

Isak Utsi (S)
Norrbottens Kommuner

Elise Ryder Wikén (M)
Region Jämtland
Härjedalen

Mats Hellhof (SD)
Region Västernorrland

Rickard Carstedt (S)
Region Västerbotten

Ulrika Hammarström (S)
Norrbottens Kommuner

Daniel Danielsson (C)
Kommunförbundet i
Jämtland Härjedalen

Erik Lövgren (S)
Kommunförbundet
Västernorrland

Ann Åström (S)
Region Västerbotten

Jonas Andersson (S)
Kommunförbundet i
Jämtland Härjedalen

Lars-Gunnar Nordlander (S)
Kommunförbundet i
Jämtland Härjedalen